

Mať alebo byť?

Slávny psychológ Erich Fromm (1900 – 1980), ktorý napísal knihu „Mať alebo byť“ hovorí, že človek – spotrebiteľ je ako večné dieťa, ktoré reve, lebo chce mať dudlík! Preto si mnohí dospelí myslia, že vecami si vedia kúpiť aj vzťahy: hračkou, darčekom, značkovým oblečením... Čo je teda dôležitejšie: mať alebo byť?

Keď byť znamená vedieť dávať to, čo mám

Mať alebo byť je pre mnohých dôležitou otázkou. *Mnohí si myslia, že keď mám niečo, tak aj som niekto.* To však nemusí byť pravdou! V roku 2002 vznikla známa slovenská hip-hopová pieseň „Byť či nebyť“. Pieseň hovorí o základnej dileme, ktorú prežíva veľa mladých ľudí: aký je zmysel života, čo znamená byť a čo nebyť, ako žiť, aby som skutočne bol opravdivým človekom, a nielen určitou fotokópiou. A pripomína jednu veľkú pravdu: že to, čo rozdáš, patrí ti viac, než to, čo zoberieš...

Zostáva nám len to, čo sme rozdali

Človek túži po naplnenom živote: chce byť šťastný. Kľúčom k získaniu šťastia je naučiť sa dávať. Dávať lásku, dávať radosť, rozdávať silu a energiu, rozdávať úsmev. *Väčšina ľudí od života očakáva, že život im najprv niečo dá.* Až potom, keď im život niečo dá, až potom budú tú radosť rozdávať ďalej.

Ale v živote to tak nefunguje: boháč z evanjelia mal všetko, napriek tomu nevedel dať Lazárovi ani odrobinky zo svojho stola.

Ale zmysel života je urobiť presne naopak: **naučiť sa mať radosť z dávania.** Musíš najprv dať, rozdať, mať z toho radosť a ten život ti to potom vráti mnohonásobne viac. Musíš **mať jednoducho radosť z dávania**, radosť z danej chvíle. Je to ako v záhradke: na to, aby si mohol zožať svoju úrodu, tak potrebuješ najprv zasiať. **To znamená, že musíš najprv niečo dať.** A tak to urob aj v živote. **Dávaj bez vypočítavosti. Dávaj pocity, dávaj lásku okolo seba, dávaj radosť a úsmevy... a neočakávaj.**

Dávaj viac, než očakávaš: život ti to vráti

Toto pravidlo platí vo všetkých oblastiach života. V škole, v rodine, medzi kamarátmi: nauč sa dávať, bez očakávania toho, že niečo dostaneš. Nauč sa mať radosť už z dávania. **Vedome sa pre to teraz rozhodni a vyskúšaj to.** Aspoň jeden jediný deň. Uvidíš, akú úžasnú odozvu to bude mať. Akú radosť z toho budeš mať TY.